

VTR-tutkimushankkeet, Valtion tutkimusrahoitus 2024

Tervtutk 10.04.2024 § 4
1506/02.05.01/2024

Valmistelija: asiantuntija (YTA-tutkimusyhteistyö) Kristiina Nerg,
kristiina.nerg(at)pshyvinvointialue.fi, puh. 044 717 4950

Valtion rahoitus yliopistotasaisen terveyden tutkimukseen vuonna 2024-2027

Itä-Suomen yhteistyöalueen osuus valtion yliopistotasaiseen terveyden tutkimukseen käytettävästä rahoituksesta on Sosiaali- ja terveysministeriön 19.2.2024 lähettämän päätöskirjeen mukaan 3 709 100 €, mikä on 12,79% kaikille yhteistyöalueille jaettavasta rahoituksesta. Määrässä on kasvua 0,15% edelliseen rahoituskauteen verrattuna. Lisäksi aiempina vuosina Itä-Suomen yhteistyöalueen tutkimushankkeilta on jäänyt käyttämättä valtion tutkimusrahoitusta 396 063,29 €.

Alueellinen yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen tutkimustoimikunta jakaa vuonna 2024 dosentti-, tohtori-, väitöskirjatason ja ns. jokeriluokan tutkimushankkeisiin yhteensä 4 080 711 €. Rahoitusmäärässä on kasvua edellisen vuoden rahoitusmäärään verrattuna 660 711 €. Mikäli rahoitusta jää käyttämättä, se siirretään jaettavaksi vuoden 2025 rahoitushaussa.

Valtion tutkimusrahoituksen jakaminen vuonna 2024

Yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen alueellinen tutkimustoimikunta päätti kokouksessaan 8.11.2023, että vuoden 2024 VTR-haussa käytetään vuosien 2020-2023 asetuksella terveyden tutkimukselle määritellyjä yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen tavoitteita ja painoalueita. Uusi Sosiaali- ja terveysministeriön asetus vuosille 2024-2027 julkaistiin vuoden 2024 rahoitushaun ollessa jo käynnissä.

VTR-hakuaikataulu vuonna 2024:

- hakukuulutus julkistettiin 15.12.2023
- hakuaika oli 2.1.-30.1.2024
- arviointi toteutui ajalla 5.2.-29.2.2024
- rahoituksesta päättäminen, kokous 10.4.2024
- rahoituspäätökset julkaistaan 18.4.2024

Haku ja arviointi toteutettiin eTutkija-järjestelmässä. Ulkopuoliset arvioijat arvioivat satunnaistetut hakemukset siten, että jokainen rahoitushakemus sai viisi (5) erillistä arviointia.

8.11.2023 pidetyssä kokouksessaan (Tervtutk 08.11.2023 § 26) tutkimustoimikunta päätti kehittää valtion tutkimusrahoituksen jakamisen kriteereitä Itä-Suomen yhteistyöalueella. Rahoituksen haku- ja jakoprosessien kehittämiseksi valtion tutkimusrahoitusta (VTR) vuonna 2023 hakeneilta tutkijoilta ja rahoitushakemusten

ulkopuolisilta arvioijilta pyydettiin syksyllä 2023 palautteita rahoituksen hakuun ja jakoon liittyen sekä kehitysehdotuksia alueen tutkimustoiminnan tuloksellisuuden ja laadukkuuden lisäämiseksi. Toimikunta järjesti myös asiantuntijapaneelin alueen tutkimustoiminnan kehittämiseksi 11.10.2023. Lisäksi toimikunta selvitti muiden yliopistollisten hyvinvointialueiden toteuttamien valtion tutkimusrahoituksen haun ja jaon kriteereitä ja käytäntöjä.

Em. selvitysten perusteella toimikunta linjasi valtion tutkimusrahoituksen myöntämisen ehtoja seuraavasti:

- Hakija ilmoittaa tieteelliset ansionsa ja aiemmin saadun tutkimusrahoituksensa viiden (5) vuoden sijaan kolmelta (3) edelliseltä vuodelta (vuonna 2024 ansiot ilmoitetaan kalenterivuosilta 2021-2023).
- Jos hakua edeltävänä vuonna saatua valtion tutkimusrahoitusta ei ole otettu käyttöön, uutta rahoitusta ei voida myöntää. "Otettu käyttöön" tarkoittaa sitä, että tutkimukselle on haettu tarvittavat luvat ja saatua rahoitusta on käytetty toimikunnan päätöksentekohetkeen (vuonna 2024 päätöskokoukseen 10.4.2024) mennessä. Uudistuksella pyritään edistämään myönnetyn rahoituksen tehokasta käyttöä.
- **Pienennetään suurimpia yksittäisille hankkeille myönnettäviä rahoitussummia, jotta rahoitusta voidaan myöntää useammalle tutkimushankkeelle.**
- **Dosenttitason** hakuluokkaan lisätään **ns. jokeriluokka**, jossa rahoitusta myönnetään yhdelle innovatiivisimmalle tutkimushankkeelle = **ulkopuolisen ja tutkimusmk:n arvioinnin perusteella paras tutkimussuunnitelma**, joka muutoin olisi jäämässä ilman rahoitusta.
- Hakuohjeen hakuehto "Hakija hakee siinä hakuluokassa, jonka haku ehdot hän täyttää päätösajankohtaan mennessä" muutetaan siten, että "Hakija hakee siinä hakuluokassa, jonka haku ehdot hän täyttää hakuajan päättymisajankohtaan mennessä". Aiempi hakuohjekirjaus on aiheuttanut epäselvyyttä mm. vasta nimitettyjen dosenttien keskuudessa.
- Rahoituspäätökset ilmoitetaan hakijoille sähköpostitse salatulla yhteydellä.
- Rahoitusta saanut tutkija sitoutuu raportoimaan tutkimushankkeensa etenemisestä, tuloksellisuudesta ja palvelussuhteessaan tapahtuvista muutoksista vuosittain 31.10. mennessä. Jos rahoitusta saanut tutkija ei toimita vuosittaista raporttia, jäljellä oleva rahoitus siirretään uudelleen jaettavaksi. Jos tutkija hakee uutta tutkimusrahoitusta eikä ole raportoinut edellisen rahoituksen etenemisestä, uusi tutkimusrahoitus evätään.
- Saatua rahoitusta on käytössä kolme (3) vuotta ilman erillistä rahoituksen siirtoilmoitusta.

Esityslistan liitteenä:

STM päätös, valtion rahoitus yliopistotasoiseen terveyden tutkimukseen vuosina 2024-2027
Hakukuulutus
VTR tiedote keskeisistä muutoksista vuonna 2024
Valtion tutkimusrahoituksen hakeminen vuonna 2024
Valtion tutkimusrahoitushakemusten arvioiminen vuonna 2024

Esityslistan oheisaineistona:

Valmistelijan päätösehdotus:

Itä-Suomen yhteistyöalueen yliopistotasoiseen terveyden tutkimustoimikunta jakaa dosentti-, tohtori-, väitöskirjatason ja ns. jokeriluokan tutkimushankkeille yhteensä 4.080.711 €. Summa sisältää aiemmilta vuosilta käyttämättä jäänyttä valtion tutkimusrahoitusta 371 611 €.

Tutkimustoimikunta myöntää valtion tutkimusrahoitusta vuoden 2024 rahoitushaussa hakeneille tutkimushankkeille 8.11.2023 pidetyssä kokouksessa tekemiensä linjausten mukaisesti.

Jakoesityksessä rahoituksen suhteellinen kohdentaminen painottuu aiempia vuosia enemmän tohtoritason tutkimushankeluokkaan, mikä pohjautuu Sosiaali- ja terveysministeriön antamiin linjauksiin mm. tutkijan urapolkumallin tukemisesta. Tutkijoiden alkuvaiheen tutkimustoiminnan tukeminen varmistaa Itä-Suomen yhteistyöalueelle laadukkaan ja tuloksellisen tutkimustoiminnan myös tulevaisuudessa.

Toimivallan peruste hallintosääntö 18 §

Esittelijä puheenjohtaja

Päätösehdotus Itä-Suomen yhteistyöalueen yliopistotasoiseen terveyden tutkimustoimikunta jakaa dosentti-, tohtori-, väitöskirjatason ja ns. jokeriluokan tutkimushankkeille yhteensä 4.080.711 €. Summa sisältää aiemmilta vuosilta käyttämättä jäänyttä valtion tutkimusrahoitusta 371 611 €.

Tutkimustoimikunta myöntää valtion tutkimusrahoitusta vuoden 2024 rahoitushaussa hakeneille tutkimushankkeille 8.11.2023 pidetyssä kokouksessa tekemiensä linjausten mukaisesti.

Jakoesityksessä rahoituksen suhteellinen kohdentaminen painottuu aiempia vuosia enemmän tohtori- ja väitöskirjatutkimushankeluokkiin, mikä pohjautuu Sosiaali- ja terveysministeriön antamiin linjauksiin mm. tutkijan urapolkumallin tukemisesta. Tutkijoiden alkuvaiheen tutkimustoiminnan tukeminen

varmistaa Itä-Suomen yhteistyöalueelle laadukkaan ja tuloksellisen tutkimustoiminnan myös tulevaisuudessa.

Päätös

Alueellinen yliopistotasoinen terveyden tutkimuksen tutkimustoimikunta päätti jakaa dosentti-, tohtori- ja väitöskirjatason sekä ns. jokeriluokan tutkimushankkeille yhteensä 4.080.711 €. Lisäksi aiemmin käyttämättä jääneestä rahoituksesta varataan 24.452,29 € mahdollisiin muutoksiin. Mikäli rahoitusta ei tarvita, se siirtyy jaettavaksi vuoden 2025 hakuun.